

SDS

STROKOVNI SVET

PREDLOG SPREMEMB
po posameznih področjih izvršne
oblasti v Republiki Sloveniji

(Povzetki)

Čas je za spremembe

KAZALO

I.	ODBOR ZA EKONOMSKE ODNOSI IN RAZVOJ	3
II.	ODBOR ZA GOSPODARSKE DEJAVNOSTI	5
III.	ODBOR ZA FINANCE	8
IV.	ODBOR ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE	10
V.	ODBOR ZA ZDRAVSTVO	12
VI.	ODBOR ZA PRAVOSODJE	14
VII.	ODBOR ZA OBRAMBO	16
VIII.	ODBOR ZA NOTRANJE ZADEVE	18
IX.	ODBOR ZA ZUNANJE ZADEVE	20
X.	ODBOR ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT	22
XI.	ODBOR ZA ZNANOST IN TEHNOLOGIJO	25
XII.	ODBOR ZA OKOLJE IN PROSTOR	27
XIII.	ODBOR ZA KULTURO	29
XIV.	ODBOR ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	31
XV.	ODBOR ZA PROMET IN ZVEZE	34
XVI.	ODBOR ZA LOKALNO SAMOUPRAVO	37

I. ODBOR ZA EKONOMSKE ODNOSI IN RAZVOJ

predsednik: dr. Jože Zagožen

POVZETEK PREDLOGA SPREMAMB NA PODROČJU EKONOMSKIH ODNOSOV IN RAZVOJA

Spremembe, ki jih predlaga Odbor za ekonomske odnose in razvoj, zadevajo:

- spremembe ciljev in razvojne politike,
- spremembe strategije,
- organizacijske spremembe in
- kadrovske spremembe.

1. Spodbudili bomo hitrejše prestrukturiranje in modernizacijo industrije in povečali obseg proizvodnje ter zvišali stopnjo produktivnosti. To bo omogočilo ustvarjanje novih delovnih mest, zlasti tistih z več znanja, manj fizičnega dela, z manjšo porabo surovin in energije in ob večji prijaznosti okolja.

2. Stabilizirali bomo stopnjo rasti cen, zmanjšali ceno kapitala (obresti), reformirali davčni sistem in preoblikovali bančni sistem. Uravnotežili bomo tudi plačilno bilanco in zagotovili razvojno in selektivno naravnani proračun.

3. Naš cilj je izboljšati socialno varnost za še ne zaposlene, za brezposelne in za neustrezno plačane delavce. Zagotovili bomo pogoje za izobraževanje mladih, storili vse za izboljšanje morale in poštenosti v gospodarstvu in povečanje pravnega reda ter zakonitosti. Vodilnemu kadru je treba omogočiti, da bo pridobil ustrezno poslovno - managersko znanje.

4. Zagotoviti bomo morali skladen socialno - ekonomski razvoj, zaključiti proces privatizacije in izboljšati pogoje za razvoj drobnega gospodarstva. Javno upravo bomo temeljito reformirali in jo napravili racionalnejšo ter učinkovitejšo. Zmanjšali bomo proračunsko porabo za neproduktivne namene in namenili več sredstev za socialno ogrožene kategorije.

5. Ekonomski odnosi s tujino se v razvitem gospodarstvu po vsebini ne razlikujejo od trženja na domačem trgu. Različna sta le poslovni jezik in predpisi. Zato bomo to področje organizirali tako, da bo MZZ s svojo mrežo po svetu zbrala poslovne informacije, MEOR pa bo načrtovalo, usklajevalo in spremljalo ekonomske stike s tujino. Vloga mreže v tujini bo zlasti v usmerjanju ekonomskih tokov, izmenjavi poslovnih informacij in v marketinški promociji.

6. Odbori in komisije pri vladi bodo sestavljeni po strokovnih kriterijih. Država naj delegira svoje predstavnike v nadzorne in v upravne odbore gospodarskih družb z javno oziroma državno lastnino in njihovo delo tekoče spremlja.

7. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj ni organizirano in ne deluje kot skladna celota. Gre za lepljenko različnih resorjev, ki so v preteklosti delovali v različnih ministrstvih. Zato bomo to področje organizacijsko temeljito preoblikovali. Oblikovali bomo enotno gospodarsko ministrstvo. V njem se bodo združile dejavnosti, ki jih sedaj pokriva MEOR in Ministrstvo za gospodarske dejavnosti.

8. Opravili bomo dodatne revizije velikih primerov divjega lastninjenja in podaljšali roke za sankcioniranje nezakonitega lastninjenja ter za odpravo oškodovanja družbene lastnine. Pospešili bomo tudi postopke denacionalizacije. Posebno pozornost bomo namenili vzporednim podjetjem in podjetjem v tujini kot enim od glavnih vzvodov pri oškodovanju družbene lastnine.

9. Vodili bomo takšno razvojno gospodarsko politiko in tekočo ekonomsko politiko, ki bo zagotavljala najmanj sedemodstotno stopnjo gospodarske rasti.

10. V štirih letih bomo znižali nezaposelnost na evropsko povprečje, ki znaša sedem odstotkov.

11. V čim krajšem času bomo znižali inflacijo na letno stopnjo 6 odstotkov, vsako nadaljnje zniževanje pa bomo tehtali glede na njen vpliv na čim hitrejšo gospodarsko rast.

12. Uskladili bomo višino obresti, ki bodo za posamezne primere v skladu z obrestmi, kakršne ima Zahodna Evropa.

13. Pri davčni politiki bomo povečali delež neposrednih davkov in zmanjšali delež posrednega obdavčenja. Vzpostavili bomo progresivno lestvico obdavčenja.

14. Zmanjšali bomo javno porabo na 40 odstotkov (sedaj znaša preko 48 odstotkov) DP.

15. Napravili bomo revizijo javnih in državnih nakupov. Z novim zakonom o javnih naročilih bomo prenovili sistem javnih nakupov in zagotovili učinkovit nadzor nad njimi. Pri tem bomo izločili in omejili vpliv raznih lobijev, ki si prizadevajo predvsem za svoje materialne koristi na račun in škodo skupnosti.

16. Zakonsko bomo uredili pogoje za tuja vlaganja, pogoji bodo primerljivi z ureditvijo v EZ.

II. ODBOR ZA GOSPODARSKO DEJAVNOSTI

predsednik: Nikolaj Bevk

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

1. Cilji na področju industrije

Strateški cilj v srednjeročnem obdobju bo določitev komparativnih prednosti Slovenije v posameznih gospodarskih panogah, kakor tudi ugotovitev največjih razvojnih možnosti na področju industrijskih panog. Pri tem bomo upoštevali predvsem naslednja spoznanja:

1.1 Regijska lokalna industrijska tradicija, ki je v Sloveniji primerljiva z Evropsko (tradicionalne proizvodnje in znanja, ki se prenašajo iz roda v rod):

1.2 Vzpostavitev modernega managementa, ki bo temeljil na sodobnem znanju in know-how (odvisno od realizacije strateškega cilja)

1.3 Država naj vzpostavi z instrumenti fiskalne in kreditno monetarne politike ter ostalih politik pogoje za:

1.3.1 rekonstrukcijo še delujočih zastarelih obratov in tovarn, ki imajo tržno perspektivo,

1.3.2 ponovno oživljanje uničenih in zaprtih tovarn, ki imajo tržno perspektivo,

1.3.3 gradnjo novih linij, obratov in tovarn na področjih, kjer imamo dolgoročne komparativne prednosti.

1.4 Direktno poseganje države v gospodarstvo

Nadomila bo država z ukrepi gospodarske politike skrbela za ustvarjanje primernega okolja za uspešno delovanje gospodarstva. Direktno pa bo država vlagala finančna sredstva davkoplačevalcev le v primeru posebnega interesa, in sicer kot:

1.4.1 delničar in (ali)

1.4.2 posojilodajalec

2. Cilji na področju energetike

Osnovni cilj na področju energetike je uporaba čistih in okolju prijaznih energetske virov in racionalnejša poraba vseh vrst energije v industriji in pri ostalih porabnikih.

Predvsem bo potrebno:

2.1 Čene posameznih energetske virov oziroma korišćenje energije postopoma prilagoditi povprečju cen držav Evropske zveze. Z instrumenti gospodarske politike

Opomba:

Predlog sprememb je bil sprejet marca 1996

bomo morali zagotoviti optimalne pogoje za razvoj uporabnikov energije v industriji in za ostalo porabo;

2.2 Analizirati bo treba stanje v posameznih panogah energetike in določiti planske cilje razvoja, ki bodo preverljivi z vsakoletnimi analizami;

2.3 Vzporedno z omenjeno analizo bomo s pomočjo sodobnih metod izdelali projekte porabe posameznih vrst energije.

2.4 Upošteva je izsledke analiz pod 1., 2. in 3 bo morala država sprejeti "Energy plan", "Energy policy" in "Energy strategy";

2.5 Postopoma bomo morali usposobiti (izdelati terminski plan) vse panoge energetskega gospodarstva za obvladovanje tekočega poslovanja in razvoja, kot je to za vse gospodarske mikrosubjekte normalno;

2.6 Za mednarodno pomembne odločitve, kot so na primer rok obratovanja NE Krško, odnosi z UCPT, bo potrebno strpno iskanje čim širšega nacionalnega soglasja, podprtega z neoporečnimi strokovnimi argumenti.

3. Malo gospodarstvo je tako kot vsaka organizacija v neposrednem in neprestanem stiku z okoljem. Okolje je zunanji faktor, na katerega mali podjetniki največkrat težko vplivajo. Politika, ki vodi strategijo razvoja malega gospodarstva, bodisi preko sklepov vlade ali zakonov, ki jih sprejme parlament, je tista, ki lahko vpliva na zunanje okolje in ugodno klimo za male podjetnike. Zato bi se morala politika, ki vodi malo gospodarstvo, prilagajati spremembam okolja, v katerem živijo podjetniki in obrtniki.

Malo gospodarstvo mora imeti v družbi poseben pomen. Iz prakse managementa je znano, da so mali podjetniki sposobni iti skozi "princip koridorja", ki vodi k večjim podjetjem. To je odskočna deska za ustanavljanje večjih podjetij. Prej naštetih dejavniki pa ne omogočajo normalne poti razvoja "protiprincipa koridorja".

Z razvojem malega gospodarstva bomo pripomogli k odpiranju novih delovnih mest, izboljšanju nivoja storitev, večjemu izvozu in k večji produktivnosti.

Delovanje države na področju malega gospodarstva in obrti se bo izboljšalo s hitrejšo profesionalizacijo pospeševalnega dela v Sloveniji preko pospeševalnega centra za malo gospodarstvo, sklada za razvoj za malo gospodarstvo in z razvojem ustreznega šolstva za obrt in podjetništvo.

Nujna je preusmeritev ekonomske politike od programov sanacije in redistribucije sredstev k aktivni gospodarski politiki. Le tako bomo lahko izkoristili konkurenčne prednosti slovenskega gospodarstva tudi na področju malega gospodarstva.

4. Turizem postaja ena najpomembnejših panog v svetu. Slovenija ima s svojo lego, naravnimi in kulturnimi danostmi priložnost, da z opredelitvijo turizma kot strateškega nosilca prihodnjega razvoja dosega visoko gospodarsko rast. Smisel slovenske turistične prihodnosti ni v ponavljanju turistične razvojne strategije sosednjih turističnih držav, ampak razvoj lastne turistične identitete. Slovenska turistična strategija mora biti zasnovana na konkretnih gospodarsko razvojnih ciljih, smelih idejah itd.

Slovenski turizem mora izkoristiti komparativne prednosti, kot so relativna ohranjenost naravnega okolja in izjemna lega, kar omogoča razvoj:

- ekoturizma na slovenskem podežlju, s poudarkom na Krasu, narodnih parkih, rekah itd;
- posameznih turističnih področij, ki bodo temeljila na specifičnih dejavnostih, kot so prosta carinska prodaja, igralnice itd;
- poslovnega in tranzitnega turizma.

Zaradi sedanjega stanja na turističnem področju potrebuje Slovenija novo turistično strategijo, s široko podporo ekonomske politike in z natančno razdelitvijo pristojnosti in odgovornosti posameznih institucij, ki delujejo na področju turizma, in to tako, da bodo spodbujale podjetniško usmeritev in boljše managersko vodenje turizma. Majhnost naše države pogojuje tudi vsestransko odprtost.

Strategija slovenskega turizma bo temeljila na naslednjih točkah:

- na celotnem področju bomo razvijali turistično infrastrukturo na višjem kakovostnem nivoju, upošteva je krajevne posebnosti in ekologijo;
- na obalnem področju je perspektiva prav tako v dvigu kakovosti turistične ponudbe, s posebnim poudarkom na navtičnem turizmu;
- na mejnih področjih in tudi na za to opredeljenih področjih v notranjosti bomo razvijali turizem v povezavi s prosto carinsko prodajo;
- na mejnih področjih je treba premišljeno in organizirano razvijati igralniški turizem;
- v notranjosti je zelo pomemben razvoj zdraviliškega turizma v najširšem smislu, to je od množičnega turizma, do visoko razvitega zdravstvenega turizma;
- mestni turizem mora temeljiti na dobri trgovski, kulturni in gostinski ponudbi.

III. ODBOR ZA FINANCE

predsednik: Tomaž Toplak

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU FINANC

Spremembe, ki jih predlaga Odbor za finance, zadevajo:

- vodenje ekonomske politike in sklenitev socialnega partnerstva, reformo davčnega sistema,
- zakonodajne spremembe na področju trga vrednostnih papirjev in tujih naložb v Republiki Sloveniji,
- dinamiko zadolževanja Slovenije in zmanjševanje javnega dolga.

1. Vodenje ekonomske politike in sklenitev socialnega partnerstva

Zaostajanje v razvoju v primerjavi z ostalimi zahodnoevropskimi državami bomo zmanjšali z uglaseno kombinacijo denarne, davčne in dohodkovne politike. Glede na dejstvo, da je Banka Slovenije že napovedala, da bo v letu 1996 vztrajala pri vodenju restriktivne denarne politike, bomo restriktivni denarni politiki prilagodili ostali dve: dohodkovno (rast plač bomo prilagodili rasti produktivnosti - zagotovili bomo pogoje za sklenitev socialnega partnerstva) in davčno politiko (uvedli bomo dosledno integralnost proračuna, modernizirali sistem davkov in prispevkov in reformirali davčno službo).

2. Reforma davčnega sistema

Minister za finance g. Mitja Gaspari je že konec leta 1993 napovedal, da bo zakon o davku na dodano vrednost sprejet najkasneje spomladi 1994. Danes, dve leti kasneje, lahko še vedno ugotovljamo, da z nerazumljivim odlašanjem z davčno reformo že precej zaostajamo za ostalimi vzhodnoevropskimi državami, predvsem z uvajanjem davka na dodano vrednost, ki predstavlja nosilni davek v procesu zmanjševanja pobiranja davkov z neposrednimi davki.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je za popolno vzpostavitev davka na dodano vrednost potrebnih od 18 do 24 mesecev. Predpogoj za uvedbo davka na dodano vrednost predstavlja učinkovita davčna administracija, ki jo bomo v Sloveniji dobili z veliko zamudo šele s pričetkom izvajanja zakona o davčni službi in zakona o davčnem postopku.

Dinamičen napredek izvoza, zadovoljiv gospodarsko socialni razvoj in spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva ter realne možnosti za približevanje EZ pa bomo v Sloveniji dosegli šele z uvedbo davka na dodano vrednost, ki bo predstavljal prvi korak v kompleksno prestrukturiranje davčnih virov v Sloveniji.

4. Trg vrednostnih papirjev in tuje naložbe v RS

Za obdobje od leta 1993 do danes je značilno, da so pristojni organi sistematično spreminjali veljavno zakonodajo v smislu liberalizacije in deregulacije. Posledica neusklajenega delovanja je pomanjkljiv informacijski nadzor nad delovanjem trga vrednostnih papirjev ter nizka stopnja informiranosti in pravne varnosti vseh udeležencev na trgu. Prav tako pa trenutno ne razpolagamo z zadovoljivimi podatki o naložbah tujcev v domače vrednostne papirje za potrebe premoženjske bilance države.

Do sedaj veljavni zakonski okvir na področju trga vrednostnih papirjev je ob zadovoljivem razvoju slovenskega trga vrednostnih papirjev postal nezadovoljiv v smislu podnormiranosti. Državni nadzor je minimalen, dodatno pa je k poslabšanju razmer na tem področju prispeval tudi minister za finance g. Gaspari, ki je na področju razvoja inštitucij, ki spremljajo promet na trgu vrednostnih papirjev, nekaterim interesnim skupinam preveč popuščal.

V Odboru za finance pripravljamo izhodišča za zakonsko regulativo na treh trenutno najpomembnejših področjih:

- vpliv lastninskega preoblikovanja na trg vrednostnih papirjev z vsemi stranskimi posledicami,
- strateška opredelitev glede še sprejemljive stopnje intrnacionalizacije slovenskega trga vrednostnih papirjev,
- oblikovanje izhodišč za davčno strategijo na področju vrednostnih papirjev.

5. Zadolževanje Slovenije in zmanjševanje javnega dolga

Javni dolg je konec leta 1994 znašal 341 milijard tolarjev ali 2,6 milijarde dolarjev. S sprejetjem zakonskih obveznosti do komercialnih bank se je javni dolg povečal za 44 milijard tolarjev (334 milijonov dolarjev) in narasel na okoli 385 milijard tolarjev (2,9 milijarde dolarjev). Več kot polovico javnega dolga sestavljajo dolgovi Nove Ljubljanske banke in Nove Kreditne banke Maribor iz naslova neizplačanih deviznih vlog in slabih bančnih terjatev. Vendar Sloveniji grozi še dodatna nevarnost in sicer, da se bo javni dolg povečal še za dolg do varčevalcev v zagrebški in sarajevski podružnici Ljubljanske banke, ki bi v tem primeru presegel 400 milijard tolarjev.

Glede na navedeno bomo izdelali kriterije in mehanizme, s katerimi bomo zmanjšali javni dolg (iz naslova prodaj državnega premoženja, z odkupi obveznic itd.).

Skupna zunanja zadolženost se je od leta 1991, ko je znašala 1,76 milijarde dolarjev, s sprejetjem zakona o prevzemu slovenskega dela dolga do komercialnih bank iz sporazuma NFA povečala iz 2,9 milijarde na 3,3 milijarde dolarjev. Po ureditvi odnosov s Pariškim klubom se bo zunanji dolg povečal še za 251 milijonov dolarjev. Če k temu prištejemo še dolg do zagrebških in sarajevskih varčevalcev, se bo zunanji dolg približal 4 milijardam dolarjev.

V primeru, da bo Ustavno sodišče razveljavilo pred kratkim sprejeti zakon o prevzemu dolga (vsega alociranega in 45 % nealociranega dolga bivše SFRJ), se bomo zavzeli za uravnotežena pogajanja ter terjali vzporedno razreševanje vprašanih sukcesije.

IV. ODBOR ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

predsednica: Aleksandra Forte

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU DELA, DRUŽINE IN SOCIALNIH ZADEV

1. Pravno varstvo delavcev in delovno pravna zakonodaja

Med temeljne cilje sodijo izboljšanje pravne varnosti zaposlenih, uskladitev domače zakonodaje z že sprejetimi mednarodnimi akti na področju dela ter takšna ureditev področja delovnih razmerij, ki bo bolj upoštevala potrebe delavcev po usklajevanju dela in družinskega življenja. S tem bodo dani pogoji za razvoj visoko produktivne in ustvarjalne družbe.

V zakonodaji bomo ustrezneje uredili :

področje delovnega časa (poiskali bomo ustreznejše rešitve za nadurno in pogodbeno delo) ter dosledno zaščitili pravice delavk in delavcev do počitka. Zagotovili bomo različne oblike delnih zaposlitev, dela na domu in s tem povezanih delovnih razmerij ter omogočili boljše varstvo starejših delavcev in delavcev, ki skrbijo za otroke. Za zagotavljanje varstva in zdravja pri delu moramo uzakoniti večje sodelovanje delavcev, delodajalce pa stimulirati z večjimi davčnimi vzpodbudami. Inšpekcija dela bo dobila večja pooblastila in vpliv pri pripravi zakonodaje in njenih sprememb. Zagotovili bomo varstvo sindikalnih zaupnikov in onemogočili šikaniranje delavcev zaradi njihove sindikalne pripadnosti. Vsem, ki so v slabem socialnem položaju in ekonomski stiski, bo zagotovljeno brezplačno pravno varstvo. Kazenske sankcije in ukrepi zaradi kršenja pravic zaposlenih morajo biti takšne, da bodo kršitve preprečevale ne pa vzpodbujale.

2. Temeljni cilji, ki jih želimo doseči na področju zaposlovanja, so:

bistveno znižati brezposelnost, zagotoviti čim daljšo delovno aktivnost prebivalstva, legalizirati večji del sive ekonomije in tako omejiti protizakonito zaposlovanje ter sprejeti strategijo zaposlovanja, ki naj temelji na strategiji gospodarskega razvoja in upošteva demografske projekcije staranja prebivalstva.

Pri dodeljevanju subvencij v okviru aktivne politike zaposlovanja bomo zagotovili kontrolirano in racionalno porabo sredstev in bolj fleksibilno preusmerjanje denarja iz neučinkovitih programov zaposlovanja v tiste, ki dajejo boljše rezultate. Delodajalce bomo pritegnili k aktivnemu sodelovanju pri načrtovanju zaposlitvenih programov. Z organizacijskimi spremembami in informacijsko mrežo bomo izboljšali posredovanje zaposlitve ter povečali samostojnost organizacijskih enot ZZZ.

Poskrbeli bomo za intenzivnejše vključevanje lokalnih in državnih institucij v izobraževanje odraslih in selektivno izvajanje programov za različne skupine brezposelnih (npr. za mlade, dolgotrajno brezposelne), za kar mora biti zagotovljenih več javnih sredstev. Javna dela je treba ustrezneje pravno urediti in jih upoštevati v večjih državnih investicijah. Uspešnejše zaposlovanje mladih in invalidov bo omogočil kvotni sistem. Med institucijami, ki sodelujejo pri zaposlovanju invalidov, mora biti zagotovljen pretok informacij in koordinacija. Zaposlovanje tujcev bo selektivno, bolje nadzirano in odvisno od ponudbe na domačem trgu delovne sile. S

Opomba:

Predlog sprememb je bil sprejet marca 1996

tem bomo preprečili nelojalno konkurenco in vplivali na uravnavanje trga delovne sile.

3. Plače:

Oblikovali bomo tak plačni sistem, ki bo motiviral zaposlene k večji produktivnosti in prispeval h kvaliteti življenja. Omogočiti mora primerljivost z evropskimi sistemi ter med gospodarstvom in negospodarstvom in med panogami. Za določanje najnižje plače mora biti socialni kriterij najpomembnejši. Ta plača mora zagotoviti dostojno preživetje. Metodologijo za izračun življenjskih stroškov bomo posodobili in upoštevali že dane vsebinske kritike. Raven najnižje plače bo določena v razmerju 68% od povprečne. Plačni sistem se bo dograjeval in spreminjal postopno, čimprej pa je treba odpraviti anomalije pri plačevanju nekaterih poklicev in bolj enotno urediti plače v javnem sektorju. Plačni sistem potrebuje učinkovito pravno zaščito.

4. Pokojninski in invalidski sistem

S pokojninsko reformo želimo doseči večjo pravičnost, enotnost in preglednost sistema, razbremenitev gospodarstva in enakomernejšo porazdelitev obveznosti. Enovit sistem za vse zavarovance naj bo osnovni, ne pa edini sistem socialne zaščite, ki jo je mogoče dopolnilno in dodatno zagotavljati z različnimi oblikami posebnih zavarovanj. Za osnovno socialno varnost bo določen tako najnižji kot najvišji možni obseg zavarovanja, pa tudi državna pokojnina, ki bo zagotavljala socialni minimum, ne glede na delovno dobo in vplačila.

Tekoče spremembe sistema bodo usmerjene predvsem k odpravi anomalij pri ugotavljanju in zajemanju davščin, sprejemu ukrepov proti neplačevanju obveznosti, očiščenju odhodkov, ki nimajo osnove v vplačilih, ter legalizaciji sive ekonomije. Pri financiranju pokojninske blagajne mora v prehodnem obdobju sodelovati tudi državni proračun. Iz pokojninskega sistema bomo izločili vse privilegije.

5. Socialno varstvo in družinska politika

Doslednejše izvajanje Zakona o socialnem varstvu in sprejem nekaterih manjkajočih podzakonskih predpisov bo omogočilo pluralizacijo izvajalcev in programov. Socialno varstvo bo načrtovano in organizirano lokalno, ne glede na vir financiranja javne službe, izvajalci pa naj dobijo večjo avtonomijo. Socialna uprava se bo v primeru decentralizacije prenesla na lokalno raven. Spremeniti moramo koncept delovanja centrov za socialno delo ter zagotoviti koordinacijo strokovnih timov, kadar je v reševanje problema vključenih več ustanov. Celovito in pravičneje bomo uredili pomoč razvojno prizadetim, starostnikom ter invalidom. Z aktivno družinsko politiko, ki lahko zaustavi hitro padanje rodnosti, bomo zagotovili boljše usklajevanje poklicnih in starševskih obveznosti, razglašali otrokove pravice, zmanjšali nasilje nad otroki in med mladimi. Izboljšali bomo stanovanjski in zaposlitveni položaj mladih, bistveno preusmerili javna sredstva k mladi generaciji, uresničili univerzalni otroški dodatek ter konkretno opredelili izvedbo resolucije o družinski politiki.

V. ODBOR ZA ZDRAVSTVO

predsednik: dr. Andrej Bručan

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU ZDRAVSTVA

SDSS se zavzema za tako zdravstvo, ki bo uravnavalo zdrav način življenja, preprečevalo bivanje v zdravju škodljivem okolju in zagotavljalo kvalitetno zdravljenje vsem državljanom.

Program potrebnih sprememb v zdravstvu je treba razdeliti na tri dele.

1. Spremembe na medicinskem področju
2. Spremembe na organizacijskem področju
3. Spremembe na finančno-ekonomskem področju.

Ta tri področja se med seboj prepletajo. Spremembe samo na enem od teh treh področij ne vodijo h končnemu učinku, ki se mora pokazati v izboljšanju zdravja posameznika kot tudi celotnega prebivalstva.

1. Spremembe na strokovno medicinskem področju

Delo kardiologije in kardiovaskularne kirurgije bomo morali organizirati na način, ki bo zagotovil oskrbo bolnikov s tovrstnimi boleznimi na evropski ravni. To bomo omogočili z načrtnim razvojem te stroke ob primerni finančni opredelitvi. Diagnostiko in terapijo teh obolenj bomo izboljšali z nujno razširitvijo dejavnosti v Ljubljani in ustanovitijo dodatnega centra v Mariboru. Skupaj z dobro organizirano preventivno službo proti koronarnim obolenjem bomo tako dosegli zmanjšanje obolevnosti in umrljivosti za to vrsto bolezni.

Za preprečevanje nesreč in posledičnih poškodb je potrebno preventivno delovanje na področju prometa in nesreč pri delu. Izboljšati moramo socialne pogoje in zvišati življenjsko raven, da bi zmanjšali število samomorov. V to skupino ukrepov sodijo tudi ukrepi proti alkoholizmu in narkomaniji.

Zadržati je treba visok nivo precepljenosti prebivalstva in preventivno delovanje na področju nekaterih bolezni. Organizirati moramo stalno preventivno dejavnost proti okužbi z virusom HIV. Pomembno vlogo ima tudi program na področju varovanja zdravja ogroženih skupin prebivalstva (ženske, otroci, ostareli, zobozdravstvena preventiva). Po potrebi moramo omogočiti oskrbo vsem ostarelim, izboljšati zdravstveno varstvo in varnost pri delu. Bistvene izboljšave so potrebne na področju krepitve zdravega načina življenja (borba proti kajenju in omogočanje športno-rekreativne dejavnosti čim večjemu številu prebivalcev, omogočiti življenje v ekološko neoporečnem okolju).

2. Program sprememb na organizacijskem področju

Tudi v prihodnje bo treba dati prednost razvoju in delovanju osnovnega zdravstva in urediti do sedaj premalo urejeno razmerje med osnovnim, bolnišničnim in kliničnim zdravstvom. Število bolnišničnih postelj bo v celoti ostalo nespremenjeno ali bo celo

nekoliko manjše, vendar bo potrebna bistvena notranja prerazporeditev števila bolnišničnih postelj po specialnosti.

Z ustreznimi ukrepi bomo morali skrajšati ležalno dobo v bolnišnicah, preiti na nov način vrednotenja storitev in pripraviti novo sistemizacijo delovnih mest.

Zdravstvenim domovom je treba določiti novo vlogo za področje delovanja (preventivna vloga, urgencia, ipd.) ter pospešiti uvajanje zasebne prakse, tako v osnovnem kot v bolnišničnem zdravstvu. Takoj je treba sprejeti zakon o zdravnikih. Zelo pomembno je natančno definirati razmejitve delovanja strokovnih zbornic, Ministrstva za zdravstvo in Zdravstvene zavarovalnice. Omogočili bomo normalno delovanje razširjenih strokovnih kolegijev, zdravstveni svet pa posodobili. Ustvariti je treba razmere za skladen razvoj zasebnega zdravstva in s tem prekiniti sedanji, stihijski pristop k reševanju tega problema.

3. Potrebne spremembe na finančno-ekonomskem področju

Zadržati in izpopolnjevati je treba sistem plačevanja po principu glavarine v osnovnem zdravstvu. Za plačevanje bolnišnične dejavnosti pa je potrebno preiti na plačevanje po diagnozah (DRG sistem). Razen tega bo nujno potrebna kategorizacija bolnišnic, Zdravstvene zavarovalnice pa je treba onemogočiti pri sedanjem direktnem vmešavanju v razvoj medicinske stroke. Uvajati bomo začeli nekatere dodatne vire pridobivanja denarja za zdravstvo, ker bomo sicer prisiljeni povišati prispevno stopnjo, če hočemo vzdržati obseg obveznega zavarovanja na sedanjem nivoju. Tudi na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja bomo prisiljeni omogočiti potrebno konkurenčno delovanje dodatnih zavarovalnic. Povečati bo treba tudi preglednost uporabljenih sredstev v zdravstvu.

Izboljšati želimo ekonomski položaj vseh zaposlenih v zdravstvu in pri tem normalizirati razmere zaposlenih znotraj zdravstva. Ta razmerja morajo biti izenačena z evropskimi merili.

VI. ODBOR ZA PRAVOSODJE

predsednik: Danijel Starman

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU PRAVOSODJA

Usklajeno delovanje pravosodnega sistema v pogojih tržnega gospodarstva in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin je pogoj za vladavino prava v državi. Pravosodni sistem je treba oblikovati na novih izhodiščih in načelih, ki jih sprejme Državni zbor z "Resolucijo o slovenskem pravosodju".

Pravosodni sistem moramo uravnotežiti z gospodarsko močjo države na izhodišču, da se čim več sporov iz premoženjsko-pravnih odnosov reši sporazumno med strankami, v kazenskih zadevah pod določenimi pogoji pa med organi pregona in osumljenimi osebami.

Organizacijsko je tem načelom in izhodiščem treba prilagoditi delovanje Ministrstva za pravosodje (in pomilostitve) ter na novo opredeliti delovanje Sodnega sveta.

V Odboru za pravosodje bomo pripravili izhodišča predlogov zakonov in organizacijskih usmeritev vključno z zakonom o vladi, zlasti pa, kar je predpogoj, spremenjeno vlogo in organizacijo policije, posebej kriminalistične službe. Tako bomo:

- v komisiji za pravno doktrino pripravili predloge za izobraževanje pravnikov za potrebe pravosodja, tako da bo Slovenija že čez nekaj let pridobila kvalitetne pravnike s podiplomsko izobrazbo na evropskih in ameriških univerzah. Dvigniti se mora splošen nivo pravnega študija. Ustanovili bomo Sklad za izobraževanje pravnikov.
- v komisiji za sodstvo bomo pripravili izhodišča zakonskih predlogov, ki bodo omogočili prehod na novo pojmovanje sodstva. Ker gre za posebno pomembno, osrednje področje delovanja sodstva, bomo, zlasti v procesne predpise, vgradili načela: kontradiktornosti (teorija spora), pravne varnosti, poudarjeno odločanje na sodišču prve stopnje. Težišče sojenja je prvostopni sodnik. Posebna pozornost bo namenjena organizaciji in poslovanju Vrhovnega sodišča, ki mora postati vzor vsem sodiščem v državi. Procesni predpisi morajo določati prioriteto reševanje sporov med strankami neposredno, z arbitražami in na drug način tako, da pridejo spori pred sodnika le, ko gre za pravno, ne dejansko sporne zadeve. Sedanji obseg sporov na rednih sodiščih je nenormalen, zato je treba preučiti razloge zanj in poiskati načine za preprečitev nastajanja sporov. Z novimi oblikami reševanja sporov v lokalnih skupnostih (občini) je treba najti rešitev za preprečitev številnih sporov, ki danes obremenjujejo redna sodišča. Ker mora biti zastopanje pred sodišči na visoki strokovni ravni, bo treba preučiti vprašanje stroškov zastopanja socialno šibkih oseb. Glede na vzroke nastanka sporov, bo treba te stroške razdeliti med lokalno skupnostjo in državo.
- v komisiji za državno tožilstvo bomo dopolnili že oblikovan predlog zakona, ki v tekoči reformi pravosodja ni bil sprejet iz povsem političnih razlogov.
- v komisiji za odvetništvo in notariat bomo ponudili nove rešitve za izhod iz krize slovenskega odvetništva, vključno s predlogi za novo organiziranost odvetnikov in

morda njihovo gradacijo glede na sposobnost in ugled. Zakon o notariatu bomo na podlagi izkušenj dopolnili tako, da bo notarska služba, tako kot v drugih državah, sprejela nove dolžnosti iz sodne pristojnosti, nekatere overitve pa je treba ukiniti. Iz tega razloga se bo povečalo število notarjev.

Materialne pogoje za delovanje pravosodnih organov bomo določili glede na njihovo funkcijo, zato bodo proračunska sredstva za pravosodje v posebni proračunski postavki, podobno kot so sedaj za Ustavno sodišče. Sodni uslužbenci ne morejo imeti eñakega statusa kot uslužbenci državne uprave.

Celoten prehod na novo pravosodje bo organiziran sistemsko, časovno - postopno, vsestranko usklajeno. Prehod bo izpeljan tako, da bosta novo pojmovanje in organiziranost stimulirala (ne blokirala) vse, ki danes neposredno ali posredno pripadajo pravosodju. Za rešitev zaostankov na sodiščih mora Ministrstvo, skupaj s Sodnim svetom, pripraviti poseben program ter zaostanke odpraviti in omejiti v normalne okvire v roku enega leta. Nepisano pravilo bi moralo biti, da noben sodni postopek, razen izjemnih primerov (mednarodni elementi itd.), ne sme trajati več kot eno leto.

Pri celotni reformi sta velikega pomena zaupanje in podpora sodnikov, državnih tožilcev, odvetnikov in notarjev ter vseh zaposlenih v pravosodju v novo funkcijo in podobo pravosodja. Brez sodelovanja vseh zaposlenih ob nesporni politični podpori Državnega zbora, oblikovani v "Resoluciji o slovenskem pravosodju", ni mogoče vzpostaviti tretje veje oblasti tako, kot jo opredeljuje slovenska Ustava.

VII. ODBOR ZA OBRAMBO

predsednik: Franci Žnidaršič

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA OBRAMBEM PODROČJU

1. Uvod

Stanje v obrambnem sistemu je trenutno takšno, da le težko ali pa sploh ne more izpolnjevati svoje osnovne naloge, to je, zagotavljati ustrezne stopnje nacionalne varnosti na svojem področju.

2. Potrebne spremembe

Spremeniti je treba Zakon o obrambi, v katerega bi morali vnesti več določb, ki bi vključevale elemente, s katerimi bi v Sloveniji organizirali še drugi del obrambnih sil, ki bi ga imenovali Manevrska struktura narodne zaščite. V podobnem smislu je že delovala v času priprav na vojno za samostojno Slovenijo. V času vojne za Slovenijo pa je bila v okviru svojih pristojnosti aktivirana tudi Narodna zaščita. Opredelitev Narodne zaščite kot dela obrambnih sil je vključeval tudi Zakon o obrambi v prvi obravnavi.

S ponovno uveljavitvijo Manevrske strukture narodne zaščite bi zagotovili ceneno ter učinkovito silo, ki bi jo bilo moč dopolnjevati glede na dogodke na bojišču predvsem iz populacije letnikov, ki niso v prvem bojnem razporedu Slovenske vojske, so pa relativno mladi in usposobljeni za bojno delovanje. Podobne rešitve poznajo v številnih državah po svetu in v okviru NATO-a, znane predvsem pod nazivom Nacionalna garda.

Sprožen je že zakonodajni postopek za Spremembo Zakona o obrambi v tistem delu, ki se nanaša na status zaposlenih v Slovenski vojski.

Zakon o temeljnih razvojnih programih obrambnih sil 1993 -2003 bo treba izvajati tako, da bo zagotavljal povečevanje bojne sposobnosti Slovenske vojske, ne pa ustvarjanje novih afer. Z zadnjimi dogodki v zvezi z nakupi sredstev zvez je Slovenija dosegla predvsem to, da se je po sklepu Sveta Evropske zveze praktično podaljšal embargo za Slovenijo in se je tako za daljši čas oddaljila možnost vključitve v NATO.

Ta zakon določa letno financiranje v sistem obrambe 8,8 milijarde tolarjev, po cenah iz novembra 1993, in je namenjen nabavam tiste vojaške tehnike, ki je Slovenska vojska še nima in s katero bo Slovenija lahko zagotovila svojo dejansko suverenost na zemlji, v zraku in na morju.

Zagotoviti je treba kapacitete, ki bi zagotavljale najpotrebnejšo opremo in oborožitev za Slovensko vojsko, tako da ne bi bili v celoti odvisni od uvoza celo najbolj elementarnih sredstev.

V marsičem je porušen sistem vzdrževanja vojaške tehnike, saj je pretežni del pozornosti namenjen le letalstvu in protizračni obrambi, medtem ko za večino drugih potreb zmanjkuje sredstev celo za redna vzdrževanja in remonte.

Ustvariti moramo pogoje za sprejem celovite obrambne doktrine Republike Slovenije, na katero bi se navezala vojaška doktrina in doktrina civilne obrambe v skladu z doktrino NATO. V zvezi s tem je problematičen tudi nastanek koncepta in razvoja Slovenske vojske, brez kritične presoje in kopiranje nekaterih tujih modelov, brez kritičnega odnosa in brez upoštevanja dejanskih razmer glede na možnosti financiranja, infrastrukture, kadrovskega popolnjevanja in brez upoštevanja stopnje ogroženosti

Nujno -potrebno je konsolidirati stanje v Ministrstvu za obrambo, saj v njem ni delovne usklajenosti, veliko se dela po trenutnih ocenah, brez koordinacije, zato je tudi veliko improvizacij.

V delo Ministrstva za obrambo je treba vnesti pogoje za strokovno delo in odstraniti strah pred političnimi čistkami, ki je še vedno zelo prisoten, saj se čistke pojavljajo ciklično vsakih nekaj mesecev. Zagotoviti je treba strokovno delo in na tem usklajevati tudi kadrovskega popolnjenost. Kakovostnemu kadrovskemu potencialu je treba zagotoviti ustrezen razvoj, možnosti izpopolnjevanja ter možnost napredovanja po strokovnih kriterijih.

Razviti in uveljaviti je treba celovit sistem izobraževanja strokovnjakov za potrebe obrambe v šolskem sistemu Slovenije, urediti sistem kontinuiranega dotoka novih mladih kadrov v slovenski obrambni sistem z ustreznim načinom šolanja in štipendiranja. Nadaljevati je treba z razvojem izobraževanja v samem obrambnem sistemu ter povečati njegov obseg z izobraževanjem v tujini, še posebej za najodgovornejše funkcije v obrambnem sistemu.

Uveljaviti je treba standarde, usklajene s standardi NATO v takšnem obsegu, da bo možno zagotavljati tudi razvoj lastnih izkušenj, pogledov in konceptov, ki izvirajo iz okoliščin, v katerih deluje slovenski obrambni sistem.

Velikih organizacijskih sprememb bi glede na trenutno stanje ne bilo treba opraviti, vsekakor pa bi bilo smotrno proučiti, ali je tako veliko število organizacijskih enot resnično potrebno in smotrno. Prav tako je treba preučiti organizacijo, v okviru katere tečejo projekti za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil. Veliko vprašanje pa je, kaj bo nastalo na podlagi sedanje doktrine vojaške obrambe in kakšna bo organizacija Slovenske vojske, ki nastaja na njeni podlagi. To je še posebej pomembno, ker bi za dejansko uveljavitev takšne doktrine Slovenske vojske, kot jo je sprejela Vlada, potrebovali tudi do desetkrat večja sredstva od sedanjih. Slovenska vojska tako po sedanji doktrini ne bo organizirana v skladu z realnimi možnostmi in potenciali Slovenije.

VIII. ODBOR ZA NOTRANJE ZADEVE

predsednik: dr. Miha Brejc

POVZETEK PREDLOGA SPREMEMB NA PODROČJU NOTRANJIH ZADEV

1. Javna varnost

Splošni pregled stanja na področju notranjih zadev Republike Slovenije je pokazal, da delovanje organov za notranje zadeve, vzeto splošno in po posameznih področjih dela, ni takšno, da bi bili z vidika družbe lahko zadovoljni z delovanjem in stanjem na tem področju državne uprave. Zato bomo uresničevali naslednji program in cilje:

Na področju javne varnosti bo ena od prioritet priprava in strokovna utemeljitev predlogov za zakonodajalca, ki bodo dobra osnova za ustrezno zakonodajo.

Obvladovanje, preprečevanje in zatiranje naraščajočega števila kaznivih dejanj in najtežjih oblik kriminala zahteva usposobljen, učinkovit in uspešen policijski sistem, ki ga bomo utemeljili na značilnostih profesionalnih policij v demokratičnih državah.

Da bi dosegli cilj vzpostavitve profesionalne in učinkovite policije, bomo policijski sistem razbremenili vojaških in provojaških vsebin ter jo demilitarizirali.

Načrtno, sistematično in v čim krajšem procesu bomo policiji z ukrepi kadrovske politike, vzpostavivijo kvalitetnega odnosa policije do javnosti, nepodkupljivosti uslužbencev ter strokovnostjo in profesionalnostjo pri delu, ki se bo kazala tudi v kvaliteti vsakodnevnih stikov z državljani in javnostjo, ustvarili ugled in pozitivno avtoriteto, ki je sedaj nima.

Policijski sistem bomo z oblikami kadrovske politike in notranjega nadzora učinkovito ščitili pred različnimi pojavnimi oblikami strukturne deviantnosti.

Kriminalistično policijo bomo reorganizirali in podredili sodnemu nadzoru.

Podpora dolgoročni pozitivni kadrovske politiki bo ustrezen izobraževalni proces od začetka policistove delovne kariere do fakultetne izobrazbe, ter specialističnih tečajev iz stroke, veščin vodenja in organiziranja policijskega dela in pridobivanja znanj iz vsebine dela. V ta namen bomo posodobili izobraževalni sistem policije zlasti z vidika zagotavljanja kvalitetnih kadrov za sodobno naravnano policijo.

Policijo bomo vsebinsko in organizacijsko ločili od tako imenovanih upravnih notranjih zadev in spremenili strukturo v korist organizacijskih enot, ki so neposredno operativne.

Delovanje slovenske policije bo vzpostavljeno na način, kakršnega zahtevajo vse demokratične družbe in bo temeljil na večji transparentnosti in sistemskem dopuščanju večjega nadzora javnosti nad policijskim delom.

2. Državna uprava

Državna uprava mora biti racionalno organizirana in mora tekoče in kakovostno izvajati svoje naloge ter pri tem zagotavljati visok standard uresničevanja pravic in obveznosti državljanov, kar bo bomo dosegli z uresničevanjem naslednjega programa in ciljev:

Državna uprava je tipična hierarhična organizacija, v kateri velja načelo subordinacije. Z zakonom o upravi bo mogoče povečati samostojnost in s tem tudi odgovornost izvajalcev dela. Z drugačnim sistemskim pristopom pa bomo povečali potrebno zamenljivost kadrov in hitrejšo odzivnost uprave na pojave v okolju. Sprožili bomo ustrezne postopke za preprečevanje in odkrivanje korupcije ter drugih odklonov. V ta namen bomo oblikovali sodoben etični kodeks upravnih delavcev.

Sodobna organizacijska paradigma poudarja pomen decentralizacije s centralizacijo določenih vitalnih funkcij. Zato bomo jasno opredelili, katere so tiste funkcije države, ki bodo strogo centralizirane in katere delegirane.

Državna uprava potrebuje več znanja, zato bomo oblikovali učinkovit izobraževalni sistem za državno upravo. V državni upravi bomo zaposlovali le usposobljene delavce. Za državne uradnike, ki nimajo ustreznih znanj, bomo, glede na njihovo delovno uspešnost, določili pogoje za pridobitev ustrezne izobrazbe. Temljno načelo kadrovanja bo sposobnost, ne pa politična pripadnost.

Nadaljevali bomo s procesi informatizacije državne uprave in avtomatizacije delovnih postopkov v upravi. Državno upravo bomo organizacijsko osvežili in jo v okviru tega racionalno avtomatizirali.

Z vključevanjem Slovenije v različne evropske in druge integracije se bo močno povečal obseg dela državne uprave. Nove urade in mesta različnih svetovalcev ipd. bomo odpirali samo na osnovi strokovnih analiz.

Delovali bomo v smeri zmanjšanja obsega postopkov evrokracije in se v evropske in druge integracije vključevali na osnovi izkazanega interesa naše države, ne pa le zaradi povabila ali možnosti članstva.

V državni upravi bomo spodbudili ustrezne aktivnosti za višjo kakovost dela in nižje stroške.